

Ministru kabinets

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082800, fakss 67280469, e-pasts vk@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā Nr. 18/TA-1662

Latvijas Republikas tiesībsargam
J. Jansonam

Par iestāžu maksas pakalpojumiem

Ministru kabinets ir izskatījis Latvijas Republikas tiesībsarga 2019. gada 10. septembra vēstuli Nr. 6-1/1564 par nepieciešamību nodrošināt vienotas pakalpojumu maksas aprēķina sistēmas un metodikas esību valsts pārvaldes iestādēs, kas nodrošina pakalpojumu pieejamību privātpersonām.

Valsts policijas maksas pakalpojumu cenrādis tāpat kā citu valsts pārvaldes iestāžu cenrāži ir izstrādāts, piemērojot maksas pakalpojumu cenu noteikšanas metodiku, t. i., Ministru kabineta 2011. gada 3. maija noteikumus Nr. 333 "Kārtība, kādā plānojami un uzskaitāmi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi, kā arī maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodika un izcenojumu apstiprināšanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr. 333). Noteikumi Nr. 333 nosaka kārtību, kādā plānojami un uzskaitāmi ieņēmumi no valsts budžeta iestāžu (turpmāk – iestādes) sniegtajiem maksas pakalpojumiem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi, kā arī iestāžu un no valsts budžeta nefinansēto aģentūru sniegto maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodiku un izcenojumu apstiprināšanas kārtību. Iekšlietu ministrija 2017. gadā, izstrādājot grozījumus Ministru kabineta 2013. gada 24. septembra noteikumos Nr. 903 "Valsts policijas maksas pakalpojumu cenrādis" un aktualizējot maksas pakalpojumu izcenojumus atbilstoši noteikumu Nr. 333 prasībām, izvērtēja katra maksas pakalpojuma nodrošināšanai nepieciešamos tiešos izdevumus un ņēma vērā uz katra pakalpojuma sniegšanu attiecināmās netiešās izmaksas.

Noteikumu Nr. 333 8. punkts nosaka, ka iestādes ar maksas pakalpojumu sniegšanu saistīto izdevumu apjomu plāno tādā pašā apmērā kā ieņēmumus no sniegtajiem maksas pakalpojumiem. Tas nozīmē, ka valsts pārvaldes iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem nav peļņas gūšanas rakstura, un cenas par valsts pārvaldes iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem tiek noteiktas tādā apmērā, kas atbilst ar pakalpojumu sniegšanu saistītajiem faktiskajiem izdevumiem.

Noteikumu Nr. 333 9. punkts paredz, ka, lai noteiktu maksas pakalpojumu izcenojumu, iestāde un valsts aģentūra katram maksas pakalpojuma veidam saskaņā ar minēto noteikumu 1. pielikumu izstrādā maksas pakalpojuma izcenojuma aprēķinu. Minēto aprēķinu saskaņo vadītājs vai viņa pilnvarota amatpersona, kas ir atbildīga par visām cenu veidojošām izmaksu pozīcijām konkrētajā iestādē, atvieglojumiem, atbrīvojumiem un to noteikšanu, nodrošinot iestādes maksas pakalpojumu cenrāža saturisku atbilstību vienotai maksas pakalpojumu cenrāžu noteikšanas metodikai. Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 46. panta pirmo daļu budžeta finansētu institūciju vadītāji ir atbildīgi par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem.

Savukārt minēto noteikumu 10. punktā noteikts, ka maksas pakalpojuma izcenojums ietver visas izmaksas, kuras rodas, sniedzot maksas pakalpojumu, un to aprēķina, izmantojot šādu formulu: $Imp = (Tizm + Nizm)/Vsk$, kur:

Imp – viena sniegtā maksas pakalpojuma veida vienas vienības izcenojums;

Tizm – tiešās izmaksas jeb izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz maksas pakalpojuma sniegšanu. Šīs izmaksas parasti ietver maksas pakalpojuma sniegšanai izlietoto materiālu iegādes izmaksas un tiešos izdevumus darba samaksai, kā arī ar šo samaksu saistītās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;

Nizm – netiešās izmaksas jeb izmaksas, kas ir netieši saistītas ar attiecīgā maksas pakalpojuma sniegšanu, piemēram, iestādes vadībā un administrācijā nodarbināto darbinieku un citu darbinieku darba algas un ar šīm algām saistītās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pamatlīdzekļu remonta un ekspluatācijas izdevumi, telpu apkures un apgaismošanas izdevumi, pamatlīdzekļu nolietojums, nomas maksa un apdrošināšanas maksājumi, vispārējas nozīmes palīgmateriāli un citi ar attiecīgā maksas pakalpojuma sniegšanu netieši saistīti izdevumi;

Vsk – plānotais maksas pakalpojuma vienību skaits noteiktā laikposmā.

Noteikumu Nr. 333 14. punkts nosaka, ka, aprēķinot maksas pakalpojumu izcenojumus, tajos paredz atvieglojumus normatīvajos aktos noteiktajām mērķa grupām (piemēram, bērni, studenti, daudz bērnu ģimenes, pensionāri, personas, kurām noteikta invaliditāte, bez vecāku gādības palikuši bērni), lai nodrošinātu maksas pakalpojumu pieejamību.

Katrai iestādei cenrāža veidošanā, ņemot vērā pakalpojumu īpatnības, sniegšanas ģeogrāfisko vietu un citus faktorus, ir sava specifika, kā arī ir atšķirīgas atbrīvotās kategorijas un piemērojamie elastības mehānismi. Šobrīd metodika nosaka, ka maksas pakalpojuma izcenojums ietver visas izmaksas, kuras rodas, sniedzot maksas pakalpojumu. Savukārt kritērijus izmaksu klasificēšanai tiešajās un netiešajās izmaksās un netiešo izmaksu attiecināšanai uz konkrēto maksas pakalpojuma veidu iestāde nosaka, pamatojoties uz maksas pakalpojuma un tā sniegšanas procesa specifiku. Ņemot vērā, ka iestādēs ir atšķirīga gan darba samaksa, gan materiālu iegādes izmaksas, gan telpu apkures un apgaismošanas izdevumi, gan nomas maksa un apdrošināšanas maksājumi, gan arī maksas

pakalpojuma sniegšanas procesa specifika, veicot aprēķinus atbilstoši noteikumos Nr. 333 noteiktajai metodikai, atšķirīga samaksa par identiska pakalpojuma sniegšanu dažādās iestādēs ir pamatota.

Informēju, ka, turpinot mazināt administratīvo slogu un normatīvismu, Valsts sekretāru sanāksmē 2019. gada 4. jūlijā Tieslietu ministrijai tika uzdots (prot. Nr. 26 47. § 3. punkts) kopīgi ar Finanšu ministriju un pārējām ministrijām izvērtēt iespējas nevirzīt apstiprināšanai Ministru kabineta sēdē normatīvos tiesību aktus, kas nosaka maksas pakalpojumu cenrāžus, bet to apstiprināšanu atstāt nozares ministra kompetencē, un līdz 2019. gada 1. novembrim Valsts sekretāru sanāksmē informēt par izvērtēšanas rezultātiem un iespējamām risinājumiem. Tieslietu ministrija minētā uzdevuma izpildes ietvaros nozaru ministrijām ir prezentējusi jaunu pieeju un piedāvājumu maksas pakalpojumu cenrāžu sagatavošanai, kas šobrīd atrodas vērtēšanas procesā. Ja minētā uzdevuma izpildes ietvaros tiks konstatēti trūkumi un piedāvāti racionāli priekšlikumi maksas pakalpojumu cenrāžu noteikšanas metodikas izmaiņām, tad Finanšu ministrija ir gatava diskusijām par cenrāžu izstrādes metodikas pārskatīšanu un pilnveidošanu.

Pielikumā: Ministru kabineta 2019. gada 29. oktobra sēdes protokola Nr. 50 31. § izraksts uz 1 lp.

Ministru prezidents

(paraksts*)

A. K. Kariņš

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu